

“Volia parlar de la dualitat entre bogeria i normalitat, sense reflexions morals”

Mar Bosch Oliveras (Girona, 1981) publica en Empúries la seva primera novel·la, *Bedlam. Darrere les hores càlides*, premi Just M. Casero.

—Heu despullat el relat de referents històrics i geogràfics i heu omplert les relacions humanes d'elements mig màgics mig fabulosos. Per ser més realista, per arribar més al fons de la personalitat humana i, alhora, donar un to poètic al relat?

—Sí. És un indret oníric que volia vincular molt al concepte de pàtria però desvinculant-lo de tot referent real.

—Què és *Bedlam*? Un poble estil·litzat per la narradora només o un poble irreal?

—És un poble irreal i un indret estil·litzat per la narradora. Però també acaba convertint-se en un destí, en un espai on poder recuperar l'alè vital.

—D'on sorgeix el nom?

—El nom m'arriba a partir de la lectura casual d'un llibre molt tronat de psicologia. Allà deia que una de les primeres institucions psiquiàtriques europees va ser l'hospital de Santa Maria de Bedlam, a Londres, que primer acollia indigents però que finalment va ser conegut per les tortures que aplicaven als malalts mentals, tractats com endimoniats. I aquest Bedlam era com una ciutat dins la ciutat, un sota la catifa molt accentuat. Aquí em va venir el cuquet d'escriure sobre el tractament de la malaltia i de la bogeria. El llibre també parlava de l'autisme i deia unes coses que segurament ara no s'afirmarien. Com que n'eren pel fet que les mares els havien tractat fredament. I això va ser la segona cosa que em va remoure del llibre. I res, a partir de Bedlam volia començar a escriure una cosa que parlés de la dualitat entre normalitat i bogeria, i fer-ho des d'un punt de vista més tendre, més innocent, intentant desvincular-ho de qualsevol reflexió moral, parlant des de dins. Finalment el llibre parla de com certes persones reaccionen davant de fets tràgics de maneres que ens poden semblar poc convencionals, fins i tot fregant el surrealisme.

—Per què tendre?

—El llibre el vaig escriure mentre treballava amb criatures petites i per això l'he escrit des de la ingenuïtat dels ulls dels nens. Tampoc podia donar un aire molt seriós o transcen-

Mar Bosch Oliveras publica la seva primera novel·la, *Bedlam. Darrere les hores càlides*, en Empúries.

dent. No va amb el meu caràcter. M'agrada el realisme màgic, amb símbols que no són símbols, per donar un contrast entre una escriptura poètica i la irrupció de la ironia, en determinats moments.

—Calia buscar un equilibri entre el poble i els protagonistes principals, la mare i el fill.

—Sí, trobar un encaix.

—Que una cosa no ofegues l'altra, no?

—Sí. Primer es presenta Bedlam com un destí perquè és el lloc on els dos protagonistes arriben, i també on arriba algun personatge més. Bedlam és el que és més pedra de la novel·la i tota la resta és fantàstic. És el tòtem, el que roman. La fantasia que hi ha, hi és des dels esdeveniments climàtics, amb el comportament del temps al poble, i el de la naturalesa, fins al comportament humà, el de les reaccions humanes, sotmeses a unes inèrcies imposades pel comportament de la realitat dins de les muralles de Bedlam. Tot de manera molt natural.

—Són reaccions sorprenents sense que causin sorpresa entre la gent.

—En efecte. La gent ho veu de manera normal, tot i que les normes socials són fantàstiques. Tractades de manera costumista, adquireixen un estatut de normalitat.

—A banda del llibre de psiquiatria i la influència de les criatures, us ha ajudat algun altre referent?

—El cinema. Hi ha molt de Tim Burton. Per a la meua generació és un director que ha arribat força, estèticament. Per exemple, en la voluntat d'explicar històries que necessàriament no han de portar enlloc i que aquestes històries siguin perdedores; en el fet de no voler explicar una història versemblant, sinó autèntica, i també que el que s'hi narren són estratègies primàries de supervivència d'uns personatges.

—Per què “*Darrere les hores càlides*”, si és hivern al poble?

—Perquè darrere les hores càlides el que hi ha és l'hivern, la fredor, el parèntesi, el temps per a la calma. L'Agnès vivia les seves hores càlides, els seus moments de felicitat, abans de la seva arribada a Bedlam.

Lluís Bonada